

I N G E B L I K T

LEESIDEE JEUGDLITERATUUR

Van *Leesidee Jeugdliteratuur*, het tijdschrift van Vlabin-VBC, zijn in mei, juni en september de nummers 4, 5 en 6 van de 7de jaargang verschenen. Elk nummer opent met een interview van Marita Vermeulen met respectievelijk illustrator Ingrid Godon (nr. 4), illustrator Kristien Aertssen (nr. 5) en schrijver/illustrator Gerda Dendooven (nr. 6).

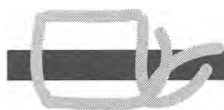
In nummer 5 (juni 2001) zijn voor ons publiek ook nog enkele langere bijdragen het vermelden waard: Katrien Vloeberghs heeft het over 'De dichter is een tovenaars' van Jan van Coillie. Staat een bloemlezing voor de persoonlijke keuze van de samensteller? Herman de Graef bespreekt 'Vreugdevuur' van Rudi Hermans en voegt er een fragment van dit jeugdboek (10+) en enkele didactische tips aan toe. Over de dichtbundel 'Oog in oog in oog in oog' van Eva Gerlach is er de bijdrage van Jan van Coillie. Van deze laatste vinden we ook een artikel over de kwaliteit van het Vlaamse jeugdboek in 'Over reuzen en andere Vlaamse konijnen'.

In nummer 6 (september 2001) staat een zeer interessante bespreking van Anita Wuestenberg over eerste leesboekjes en hoe je die kan beoordelen. Luc Lannoy zorgde in dit zesde nummer voor een portret van Willy Spillebeen.

In het oktobernummer (2001/nr. 7) brengt Jan Staes een kort overzicht van 15 niet te missen producties en evenementen in het 'Jeugdtheaterseizoen 2001-2002'. Els van Steenberghe schreef 'Columbus achterna met 4 x 4', over het vertelparcours waarin de vier auteurs Johanna De Donder, Gerda Dendooven, Dimitri Deleu en Bart Moeyaert het publiek confronteerden met de nieuwste theaterteksten. 'De koele kracht, de hond en de heks' is een leuke bijdrage van Gert Hermans over de drie filmadaptaties *Falling* (Vallen van Anne Provoost), *Een heks in de familie* en *Hond in Vlaanderen*.

Daarnaast vinden we in elk nummer van *Leesidee Jeugdliteratuur* tal van kortere en langere recensies van kinder- en jeugdboeken.

(VG)

OPEN BOEKEN

Een nieuw product van Vlabin-VBC is de cd-rom *Open boeken*. Hij behandelt 12 Vlaamse literaire auteurs die met hun proza naam maakten in de jaren '80 en een spoor trekken in het Vlaamse literaire landschap: Herman Brusselmans, Rita Demeester, Kristien Hemmerechts, Stefan Hertmans, Guido van Heulendonk, Eric de Kuyper, Tom Lanoye, Patricia de Martelaere, Joris Note, Leo Pleysier, Peter Verhelst en Erik Verpale. Van elke auteur is biografische en bibliografische informatie opgenomen, een omvattende inleiding tot het oeuvre en een bespreking van elk individueel prozawerk. Daarrond werd via een groot aantal citaten

uit monografieën, interviews, kritieken en recensies een web van secundaire informatie geweven. Om de informatie binnen een ruimer literair kader te situeren, is een structuur van trefwoorden opgenomen waarin de kenmerken van een literair genre, een auteur of een werk worden getypeerd. Via tal van doorverwijzingen surft de gebruiker door zo'n 4700 teksten. De cd-rom kost € 90 (3631 BEF), excl. verzendkosten.

Vlabin-VBC, Frankrijklei 53-55 (bus 4), 2000 Antwerpen, tel. 03 226 13 99, fax 03 232 66 16, E-MAIL vlabin@bib.vlaanderen.be, WEBSITE www.vlabinvbc.be

OPENBAAR

Van *Openbaar*, het tijdschrift van het Katholiek Centrum voor Lectorinformatie en Bibliotheekwerk (KCLB) zijn nummer 2 (mei 2001), 3 (juli 2001) en 4 (oktober 2001) van de 31ste jaargang verschenen.

Zoals aangekondigd is nummer 2 een themanummer rond adolescentenliteratuur. De laatste jaren zit dit soort literatuur in de lift, en maar goed ook. Dankzij adolescentenliteratuur hoeven jongeren die de jeugdliteratuur ontgroeid zijn maar nog te jong zijn voor een 'volwassen roman' niet te stoppen met lezen. Karel Verleyen tekende voor het inleidend artikel van dit themanummer. Van Marina De Bruijn (bibliothecaris in de POB Rumst) lezen we de bijdrage 'Jongeren in de bibliotheek: een kwestie van aanbod zonder vraag?' Zeer interessant is ook het artikel van Herman de Graef: 'Literatuur voor de drempel'. Wie meer te weten wil komen over de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen (KJJ), leze ook de bijdrage van Jet Marchau. De KJJ bestaat in Vlaanderen dit jaar 20 jaar. Verder vinden we stuk-

ken van Gie Bogaert over lees- en schrijfplezier, Ed Franck met zijn selectie van beste AD-boeken, Nelleke Berns over adolescentenromans bij uitgeverij Querido en Rebecca van Rechem over adolescentenromans bij uitgeverij Davidsfonds/ Infodok.

In nummer 3 (juli 2001) vraagt Chris Peeters zich af of de hogeschoolmediatheek klaar is voor de kennismaatschappij. Van Marcel Janssens is er een leuke bijdrage over 'Kolderpoëzie in het Nederlands'. En wie Anne Provoost aan het woord wil, leze het stuk van Myriam De Splenter, een verslag van een literaire avond rond adolescentenliteratuur met o.m. een interview van Katrien Vloeberghs met de schrijfster.

Openbaar nr. 4 is een themanummer rond 'boeken versus radio en televisie'. De dubbele inleiding rond dit thema werd verzorgd door cultuurfilosoof Bart Pattyn en socioloog Marc Hooghe. Luc Tessens bespreekt in 'Boeken op radio en televisie. Uitgekeken... of één en al oor?' de resultaten van

een speciaal voor *Openbaar* uitgevoerd onderzoek naar televisie- en radioprogramma's. Nadia Gommeren en Myriam De Splenter lieten enkele Vlaamse BV's aan het woord over hun boeken: Bavo Claes, Sabine De Vos, Jackie Dewaele, Michel Follet, Luc Saffloer en Geert van Istendael. Over film en literatuur vindt de lezer twee interessante bijdragen van Ronnie Pede en Fernand Auwera. Felix Claus (pedagogisch adviseur) en Jacques De Maere (pedagogisch begeleider) zorgden voor 'ICT versus

lezen', een informierend en opiniërend stuk over mediaopvoeding in het secundair onderwijs. Jan Verbanck schreef de bijdrage 'Film in de klas': hoe zou filminitiatie er moeten uitzien?

In de drie nummers vinden we verder nog de vaste rubrieken 'Nieuw in het documentatiecentrum', 'Bibactiefje', 'Weet je weetje', 'Boeken voor jou', 'Uit de schaduw' en een lijst van grijze literatuur. (VG)

FIJNE LEESWAREN

Bij het Katholiek Centrum voor Lectuurinformatie en Bibliotheekwerk (KCLB) verscheen een keuzelijst voor moeilijke lezers vanaf 12 jaar, onder de welluidende titel: *Fijne leeswaren*. Samenstellers zijn Martine Cammaert & Marina Marissen. De keuzelijst bevat niet alleen een selectie van fictie en non-fictie uit de speciale *makkelijk lezen*-reeksen, maar ook andere toegankelijke boeken (vanaf 1996). Ook het gesproken boek komt aan bod. De selectie wordt verantwoord en alle boeken zijn voorzien van

een uitgebreide annotatie. De trefwoorden- en hoofdwoordenregisters maken de keuzelijst extra gebruiksvriendelijk. De bibliografie vermeldt interessante publicaties en internetadressen in verband met leesbevordering voor moeilijke lezers. De keuzelijst telt 112 p. en is te verkrijgen aan € 7,31 (+ verzendkosten).

KCLB, Louys Frarynlaan 75 (bus 3), 2050 Antwerpen, tel./fax (03)272 21 46, E-MAIL k.c.l.b@village.uunet.be

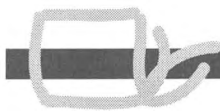
LEESGOED

Leesgoed is een uitgave van Biblion Uitgeverij en verschijnt zes keer per jaar. Het tijdschrift is aan zijn 28ste jaargang toe, maar verscheen vroeger onder de naam 'En nu over jeugdliteratuur...'. Het is bestemd voor iedereen die belang stelt in en werkt met jeugd en jeugdliteratuur in de ruimste zin van het woord.

In *Leesgoed* 28/3 (2001) vinden we heel wat informatie rond sites met betrekking tot kinderen, jongeren, lezen, onderwijs en boeken, schrijvers. Richard Thiel, Herman

Verschuren, Karel Maartense en Rineke Teesling bespreken verschillende leuke sites. Kees Vernooy schreef 'Leerlingen worden lezers door te lezen', een pleidooi voor het stillezen op school met praktische tips naar leerkrachten toe. Piet Moorens 'Zand in de machine' vormt een pittige bespreking van de methode 'Schatkist Instap' voor allochtone kleuters. Het interactief voorlezen is volgens hem een onnatuurlijke en tijdrovende bezigheid.

Wie van plan is om een schrijver op school

uit te nodigen, moet zeker 'Schrijver op school' lezen in *Leesgoed* 28/4 (2001). Josine van den Berg laat verschillende schrijvers en illustratoren aan het woord over hoe ze soms ontvangen worden. Smakelijke verhalen... Verder vermelden we nog een filosofische bijdrage van Jan-Hendrik Bakker over leesbevordering: 'lezen met het hart'.

Leesgoed biedt ook altijd nog 'Goed gelezen voor 0-8 jaar' en 'Goed gelezen voor 8-

12 jaar', korte boekbesprekingen van recent verschenen boeken. Zeer leuk zijn ook de rubrieken 'Uit de tijdschriften' (zelfs van *VONK* is er sprake!), 'Nieuws en ander nieuws' met onder meer nieuws over prijzen, tentoonstellingen,... en tot slot de 'Agenda'.

Een abonnement op *Leesgoed* kost € 39,92 (€ 19,72 voor studenten) en kan in België aangevraagd worden via Swets Blackwell nv, tel. 03 780 62 62. (VG)

KLAPPER

Klapper is het driemaandelijks tijdschrift van het Centrum voor Lezen en Informatie vzw (LINC). In *Klapper* 8/4 (2000) kan u in de bijdrage van Kris van Rhode lezen waarom literatuurlessen in tso-klassen toch leuk kunnen zijn: 'Mogen wij een boek lezen?'. En voor wie iets meer te weten wil komen over de Kinder- en jeugdjury Edegem is er het artikel van Bea van Cauteren.

Boekenjuf Annie Buellens reageert hierop in het volgende nummer (*Klapper* 9/1): "*Kinderen die deelnemen aan een kindjury vormen [...] een selecte groep die graag leest. Ze hebben wel nood aan begeleiding [...] maar niet zozeer aan leesbevordering. Daarvoor moet je naar de enige plaats waar alle kinderen samen zitten en dat is de school. [...] jammer dat de meeste scholen die noodzaak van leesbevordering onvoldoende inzien.*" (p. 9) Over leesbevordering in de POB van Lubbeek vinden we in ditzelfde nummer een bijdrage van Chris Delcourte; of hoe bib en school nauw kunnen samenwerken. Mady Decorte schreef een samenvatting van een studienamiddag rond leesbevordering bij adolescenten (Europees Platform voor Leesbevordering) met onder andere een toelichting bij het Vlaamse project 'Fahrenheit 451'.

In *Klapper* 9/2 schrijft Michele Van Elsander over de oprichting van kinderbibliotheek *Baloe* in een Gentse wijksschool. Het is een lovenswaardig initiatief dat zich richt naar kinderen van 0 tot 7 jaar die niet naar de centrale openbare bibliotheek komen. De katern 'beleid' is interessant voor wie het nieuwe subsidiereglement 'leeskringen' wil doorneemen of wil weten aan welke leesbevorderingsinitiatieven subsidies werden toegekend. Marleen Verdegem licht in haar bijdrage 'Vertellen aan kinderen' toe hoe zij haar vertel- en voorleessessies voorbereidt. Ze geeft een aantal tips die de kans tot slagen verhogen. Maria van der Aalsvoort heeft het over taal- en leesbevordering op tv. Niet alle kleuters hebben het geluk om naar een vertelnamiddag in de bib te kunnen gaan! Via de beeldbuis komen er gelukkig ook af en toe goede kinderprogramma's de huiskamer binnen: in *Sesamstraat* wordt er bijvoorbeeld al 25 jaar voorgelezen. Dat wordt onder meer gevierd door prominente gasten te laten voorlezen. Bovendien is er nu ook *Circus Kiekeboe*, een nieuw televisieprogramma voor kinderen van 2 tot 5 jaar. Ook hierin krijgt voorlezen een belangrijke plaats.

In elke *Klapper* vinden we ook een *Pluizer*, de uitneembare katern met kinder- en jeugdboekrecensies. (VG)

TSJIP/LETTEREN

Tsjip/Letteren 11/3 (oktober 2001) is een themanummer over 'veelkleurige jeugdliteratuur'. Het bevat bijdragen van drie wetenschappers die achtereenvolgens verslag doen van hun onderzoek naar jeugdliteratuur in multicultureel perspectief (Katrien Vloeberghs), de interculturele invulling van het literatuuronderwijs (Marianne Hermans) en de reacties van Turkse en Nederlandse leerlingen bij het lezen van een Turks verhaal (Cor Geljon). Vervolgens gaat Cedric Stalpers (bibliotheekmedewerker) in op het leen- en leesgedrag van adolescenten.

Verder in dit nummer de neerslag van een boeiend gesprek met Bart Moeyaert: Hannie Humme & Mireille Oostindië interviewden hem over zijn schrijverschap, zijn literatuuropvatting en de leesbevorderende rol die het onderwijs kan/moet vervullen (Moeyaert volgde zelf de lerarenopleiding). Zoals vanouds worden de artikelen in dit nummer aangevuld met de vaste rubrieken: 'Leeswijzer' (boekbesprekingen en signaleringen), 'Na schooltijd' (websites), 'Agenda' en een 'Column' van Jacques de Vroomen.

MOER

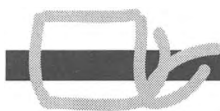
Moer 2001/2 opent met een bijdrage van Henk van Faassen, werkzaam bij de stichting *Taalvorming en Taaldrukken* in Amsterdam (www.medio.nl/taalvorming). Hij beschrijft de aanpak van taallessen in een museum en biedt hiermee een andere kijk op schrijven in het basisonderwijs. Om een en ander te concretiseren, is een lesbrief toegevoegd (kan ook aangevraagd

worden bij fapro@euronet.nl). Myra Nijhof & Ad van der Logt presenteren een vakoverstijgend project in de tweede fase (de derde graad van het secundair onderwijs). Gekozen werd voor *Faust en Mefistofeles*, een thema dat veelvuldig uitgewerkt is in verschillende kunstvormen. De rubrieken 'Recensie', 'Aankondigingen' en 'Leesvoer' zijn de hekkensluiters.

IVO

In *IVO* 84 (juli-augustus-september 2001) ligt het hoofddaccent op taalbeleid, maar uitsluitend met betrekking tot onderwijs aan anderstaligen. Het nummer opent met een lichtjes andere versie van de bijdrage van Johan van Braak & Werner Schrauwen in deze *VONK*. Vervolgens focust Miek Cleerbout op de problematiek van het taalvaardigheidsonderwijs aan anderstalige en taalzwakke leerlingen in het secundair onderwijs. Daarop aansluitend beschrijft Veerle Boyens hoe het taalbeleid aangepakt wordt

op een OVB-school in Antwerpen. Docenten Ann De Schryver & Jes Leysen presenteren het programma van de vakdidactiek Nederlands aan anderstaligen zoals dat momenteel ingevuld wordt binnen de lerarenopleiding aan de Universiteit Antwerpen (UIA). Als toemaatje een uitvoerige bibliografie die eerder in *VONK* verschenen is. Ter afsluiting van dit thema kreeg Rita Rymenans een forum om de twee themanummers van *VONK* over taalbeleid uitvoerig voor te stellen. Verder bevat het nummer

een pleidooi van Martin L. Maehr (University of Michigan) voor een op leren gerichte school (vrij vertaald door Willy Lens). Hij geeft tips om de schoolcultuur te veranderen omdat die zo belangrijk is voor de studiemotivatie en de opvattingen van leerlin-

gen over leren. Tot slot een praktijkverslag van een groep bevlogen leerkrachten uit Kapelle-op-den-Bos, Diest en Bree die overtuigd zijn van de lerende kracht van de leerkracht.

LEVENDE TALEN

Zowel *Levende Talen Tijdschrift* 2/3 (september 2001) als *Levende Talen Magazine* 88/6 (september 2001) staan in het teken van het Europees Jaar van de Talen 2001.

In *Levende Talen Tijdschrift* 2/3 wordt in vijf achtergrondartikelen aandacht besteed aan het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader (kortweg CEF: Common European Framework) voor het leren, onderwijzen en toetsen van talen. Naast de voorstelling van enkele toepassingen in het moderne vreemdetalenonderwijs plaatst Anne-Mieke Jansen-van Dielen enkele kritische kanttekeningen vanuit het perspectief van de volwassen NT2-cursist.

Levende Talen Magazine 88/6 besteedt aandacht aan dit thema vanuit het perspec-

tief van de leerlingen: wat vinden ze van talen leren en wat doen ze eraan buiten de klas om? Boeiende getuigenissen over uiteenlopende praktijkervaringen. Inspirerend voor NT2-docenten is 'Het land dat in mij woont...', een poëzieproject op de Taalschool van het Da Vinci-college in Dordrecht. De 20 bekroonde gedichten zijn te vinden op www.davinci.nl/hetlanddatinmijwoont.htm

In *Levende Talen Magazine* 88/7 (oktober 2001) wordt onder meer aandacht besteed aan 'remedial teaching' voor tweedetaallearners. Corinne Sebrechts staat stil bij de specifieke problemen van leerlingen in een internationale schakelklas (onthaalklas) voor leerlingen van 12 tot 16 jaar die het Nederlands niet of onvoldoende beheersen.

ONS ERFDEEL

René Appel bijt in ons *Erfdeel* 44/4 (sept.-okt. 2001) de spits af met een bijdrage over Nederlands als tweede taal. Dat een goede beheersing van het Nederlands een noodzakelijke conditie is voor maatschappelijke integratie, daarvan is hij overtuigd. Over de verwerving van het Nederlands als tweede taal laat hij een aantal bevindingen van onderzoek en ontwikkelingen de revue passeren: "Taal Nederland iesj moeilijk"...

Komen verder in dit nummer achtereenvolgens aan het woord: Cyrille Offermans over de nieuwe poëzie van H.C. ten Berge (met enkele gedichten toe); Marc Hooghe over de Belgische politiek in het televisietijdperk; Marc Ruyters over kunstenares Berlinde de Bruyckere; Luk van den Dries met een nabeschouwing over het nieuwe kunstenplan in Nederland; Ed Leeflang over gedichten van L.Th. Lehmann; Etienne Vermeersch over

ecofilosofie als nieuwe manier van denken; Tom Verschaffel over de kwade faam van Hendrik Conscience; Lut Missinne over Simone Dubois, biografie van Belle van Zuylen; en Hugo Brandt Corstius over

'Witgele lenteroos wiegelt renteloos', of een fraaie greep uit de 100.000 anagrammen van het Nederlands. De rubrieken 'Culturele kroniek', 'Taal- en cultuurpolitiek' en 'Publicaties' zijn als vanouds degelijk gevuld.

Veerle Geudens & Rita Rymenans
p/a Universiteit Antwerpen (UIA)
Departement Didactiek & Kritiek
Universiteitsplein 1
2610 Wilrijk
vgeudens@be.packardbell.org
rita.rymenans@ua.ac.be

T U S S E N D O O R

ADRENALINE

Kunst in Zicht biedt aan leraren de unieke gelegenheid om vijf voorstellingen uit het avondaanbod van de Warande (Turnhout) mee te maken:

- Een Engel in de zon (Het Gevolg) - 17 januari 2002
- ÜBUNG (Josse De Pauw/Victoria) - 26 januari 2002
- We'll See (Alkyonis) - 20 februari 2002
- Van de brug af gezien (De Roovers) - 6 maart 2002
- Zelfportret (Eric Raeyes) - 21 maart 2002.

Bij elk van deze voorstellingen hoort bovendien een stevige omkadering vanuit de vijf muzische disciplines. Deze sessies worden aangeboden op het niveau van de deelnemers, om vanuit de eigen ervaring en beleving aandacht te hebben voor de integratie van de muzische vorming in de klas. De begeleiders van de sessies zijn specialisten in hun vak, met stevig onderbouwde visies op muzische vorming en kunsteducatie in het onderwijs. De sessies vinden plaats op woensdagen 9, 23, 30 januari 2002, 27 februari, 13 en 27 maart 2002, telkens van 14 tot 17 uur.

Dit aanbod geldt voor alle leraren uit alle niveaus, zowel voor individuele leraren als voor schoolteams. Deelnemen kan enkel voor de hele reeks.

Prijs: 3000 BEF voor vijf voorstellingen en zes omkaderende sessies.

INLICHTINGEN:

Kunst in Zicht, tel. 014 47 21 56, E-MAIL kiz@warande.be